

بررسی کالبدی میادین سنتی بر ایجاد حس تعلق بر شهروندان

(نمونه موردی میدان عالی قاپو اردبیل)

ناهیده تقوی^{۱*}

۱- دانشجوی کارشناس ارشد معماری دانشگاه آزاد تبریز (n.taghavi7@gmail.com)

چکیده

در شهرهای امروزی توجه به هویت و حس تعلق جمعی کمتر شده است. چنانچه میدان های شهری خود می توانند مکانی برای نشان دادن هویت شهر و یادآور تعلقات و خاطرات جمعی شهروندان باشند ولی متأسفانه در شهرهای امروزی به این امر مهم توجه چندانی نمی شود، حتی میدان های سنتی که پیام آور حس تعلق برای شهروندان بودند، در چند سال گذشته تخریب شده اند. ابتلائات ناشی از ماشینیسیم که به تضعیف بنیادهای زیست اجتماعی دامن می زند، حضور پیاده در فضاهای شهری را کم رنگ و زمینه ی حضور سواره را قوت بخشیده است. از این رو عمده ی گره های شهری در قالب فلکه ها به وجود آمده و میدان ها قربانی این تحول شده اند. میدان عرصه نمایشی است برای زندگی یک شهر، از حرکت، کوشش و تلاش برای زندگی و سرزندگی شهروندان اش خبر می دهد. میدان با طرح و ترکیبش به شهر هویت می بخشد و از هویت ساکنان آن خبر می دهد. قدرت، خلاقیت، هنر و کمال دوستی مردم در آنست. از عشق به زندگی و عشق به آرمان های جمعی حکایت می کند. نقش نظم و پاکیزگی و آرامش ذهن مردمانش در آن است. این مقاله با روش توصیفی- تحلیلی به بررسی کالبدی میادین سنتی بر ایجاد حس تعلق بر شهروندان می پردازد. نتایج پژوهش در نمونه موردی میدان عالی قاپو اردبیل نشان می دهد، حس تعلق از معیارهای ارزیابی محیط های باکیفیت بوده و در معماری، ویژگی های کالبدی نظیر فرم (رنگ، اندازه، شکل، مقیاس) و روابط اجزای کالبدی با تاکید فعالیت های اجتماعی محیط، نقش مهم و موثر در شکل گیری حس تعلق دارا می باشد ولی با از بین بردن میدان عالی قاپو اردبیل متأسفانه از اهمیت موارد گفته شده کاسته شده است.

کلمات کلیدی: میادین سنتی، کالبد، معنا، حس تعلق

* Corresponding author: دانشجوی کارشناس ارشد معماری دانشگاه آزاد تبریز
Email: n.taghavi7@gmail.com